

ELS CONSELLS ESCOLARS DE CENTRE

(Breu apuntament i algunes reflexions)

Introducció

La gent que s'ha presentada als Consells Escolars probablement té idees clares sobre la seva missió i aquestes línies pretenen ser una molt modesta aportació a les funcions dels Consells Escolars de centre.

Caldran moltes més pàgines i sobretot molta actuació. La millor tasca que podrien fer els C.E. de Centre durant els seus dos anys primers de funcionament seria no limitar-se a les tres reunions anuals sino plantejar-se seriosament una anàlisi (o una avaluació) de la qualitat educativa que el seu centre ofereix i per a això calen algunes més que les tres reunions reglamentàries i sobretot hauran d'utilitzar la seva capacitat de detectar, descobrir, compartir, suggerir, plantejar, decidir i exigir a fi de donar lloc a canvis que suposin la millora del servei que cada escola ofereix i que és tant bo de dir com difícil de fer: donar una oportunitat als nins i nines, al.lots i al.lotes per al seu desenvolupament personal, social, científic, crític i humà i per a això no hi ha una recepta màgica, ni el professorat pertany a cap mena de ciutadans/es excepcionals ni els recursos de l'administració seran mai suficients (encara que augmentin). Ans bé tenim en primer terme que la pràctica i acció educativa i per tant el seu resultat es basen en l'iniciativa (molta o poca, conscient o inconscient) de les persones que entrem en relació a dins el procés educatiu: mestres i alumnes. L'escola és el lloc on es realitza tot el contacte,

la informació la comunicació i la convivència, el tracte, la influència mútua i com a acte de més transcendència (o així ens ho pensam) l'acte d'aprenentatge o classe.

No he oblidat els pares i mares, el seu paper i responsabilitat es realitza sobretot fora de l'escola, això no és menystenir-los sinò reconèixer que l'acció educativa de l'escola es duu a terme dins l'escola com a organització i dins aquesta el protagonisme directa el tenen els/les alumnes i els/les professors/es. L'acció dels pares/mares és menys directa però potser decisiva donant suport a un tipus o altre d'entendre i posar en pràctica la ja esmentada acció educativa.

A partir d'aquí ofereixo alguns "paquets" per a poder servir (i si no serveixen oblidar-los) però abans vull fer dos advertiments. El primer que ni és la meua intenció i crec que seria una manera d'endarrerir i dificultar les coses pensar que tot ho han de fer els consells i que les altres persones poden inhibir-se o "des-responsabilitzar-se". Duit a l'absurd el "millor" con-

sell escolar no podria fer res tot sol i el "pitjor" tampoc. Cal que tots i totes hi aportem tot el que podem. El segon advertiment és que els punts oferits ni són únics, ni són exhaustius, ni són els més rellevants, són simplement els que se m'han ocorregut. Es probable que vos n'ocorreguin més i millors.

Atribucions del Consell Escolar de Centre Públic

Article quaranta-dos

1. El Consell Escolar del Centre tindrà les següents atribucions:

- a) Elegir el Director i designar l'equip directiu proposat per ell.
 - b) Proposar la revocació del nomenament del Director, previ acord dels seus membres adoptat per majoria de dos terços.
 - c) Decidir sobre l'admissió d'alumnes, amb subjecció estricta a l'establert per aquesta Llei i disposicions que la desenvolupen.
 - d) Resoldre els conflictes i imposar les sancions en matèria de disciplina d'alumnes, d'acord amb les normes que regulen els drets i deures d'aquests.
 - e) Aprovar el projecte de pressupost del Centre.
 - f) Aprovar i avaluar la programació general del Centre que amb caràcter anual elabori l'equip directiu.
 - g) Elaborar les directrius per a la programació i desenvolupament de les activitats escolars complementàries, visites i viatges, menjadors i colònies d'estiu.
 - h) Establir els criteris sobre la participació del Centre en activitats culturals, esportives i recreatives, així com les accions assistencials a les quals el Centre pogués prestar la seva col.laboració.
 - i) Establir les relacions de col.laboració amb altres Centres amb finalitats culturals i educatives.
 - j) Aprovar el reglament de règim interior del Centre.
 - k) Promoure la renovació de les instal.lacions i equip escolar, així com vigilar-ne la conservació.
 - l) Supervisar l'activitat general del Centre en els aspectes administratius i docents.
 - ll) Qualsevol altra competència que li sigui atribuïda en els corresponents reglaments orgànics.
2. El Consell Escolar del Centre es reunirà preceptivament una vegada al trimestre i sempre que el convoqui el seu President o ho sol.licitin, com a mínim, un terç dels seus membres.

El context històric dels Consells Escolars.

L'educació, el sistema educatiu a Espanya duu un endarrament important, l'Administració actual pre-tén una etapa de transformacions i ajustaments que la facin semblant a les reformes que els anys cinquantes i seixantes feren els laboristes britànics. D'aquí la LODE i els consells escolars que pre-tenen control dels diners estatals (règim de concerts) i democratització dels centres. El primer objectiu ha implicat la renúncia a un sistema públic complet per a tot el país i el segon (que compta amb les me-ves simpaties, sinó no escriuria aquestes línies) té greus limitacions com són ara la pressupostària (cada centre rep la que li donen i prou) i la d'atribucions limitada exclusivament a complir i a fer complir la normativa legal. Dic això darrer perquè l'accent del Ministeri en responsabilitzar els Consells Escolars en l'admissió d'alumnes (modernitzant un Orde Ministerial de 1973) és francament indignant quan hauria de ser l'administració que ha d'equipar les ciutats i pobles de places escolars suficients i el Consell Escolar en comptes de dedicar energies i temps a col·locar gent a la taula es pogués concentrar en el "menú educatiu" (que pugui ser el que realment necessitin a cada escola concreta). Jo crec que podria ser a l'inrevés i que fos el Consell que controla si l'Administració i els seus funcio-naris apliquen els criteris d'admissió d'alumnes.

Respecte a l'iniciativa d'adaptació del programa educatiu a cada escola. En aquest país tot està en funció d'unes directrius centralitzades i en la consideració que tot ha de ser uniformament igual per a tots i aquesta concepció està fortament imbrin-

cada dins la legislació, l'estructura del sistema i la formació i règim laboral/funcionarial del profes-sorat, que fa molt difícil el plantejament d'una cer-ta autonomia als centres i és encara una cosa poc madura. No obstant crec que s'han de donar passes en aquest sentit.

Per altre part, l'elecció de l'equip directiu per part del Consell Escolar és prou important i era una promesa del PSOE des de l'any 79 quan es dis-cutia a les Corts l'Estatut de Centres Docents d'UCD i ara derogat.

Parlar que les elec-cions als Consells Es-colars d'enguany són les úniques democràtiques entra dins l'estil de l'ac-tual administració i jo me deman per què no potenciaren les elec-cions als Consells de di-recció anteriors? (provi-sionalment mentres no entras en vigor la LODE) i per què no canviaren la normativa electoral de l'alumnat si per això no feia falta una llei? i han mantingut tres cur-sos acadèmics més unes eleccions de segon grau per elegir els 2 alum-nes als antics Consells de Direcció.

Preparació dels membres dels Consells Escolars de Centre.

No crec que els tres orígens de la repre-sentació (alumnat, pa-res/mares i professorat) s'hagin de veure o exer-cir com a corporativis-tes (intentant cada "sec-tor" contrarrestar la in-

fluència dels altres). Tampoc crec que això sigui una cosa usual.

Més bé la discussió i anàlisis i decisions anirai entorn al projecte global del centre i a les activitats que en resultin i als problemes que hauran de resol-dre i és probable que hi hagi coincidència i no coin-

Atribucions del Consell Escolar de Centre Concertat

Article cinquanta-set

Correspon al consell escolar del centre, dins del marc dels principis establerts en aquesta llei:

- a) Intervenir en la designació i cessament del director del centre, d'acord amb allò disposat a l'article 59.
- b) Intervenir en la selecció i acomiadament del profes-sorat del centre, conforme amb l'article 60.
- c) Garantir el compliment de les normes generals so-bre admissió d'alumnes.
- d) Resoldre els assumptes de caràcter greu plantejats en el centre en matèria de disciplina d'alumnes.
- e) Aprovar, a proposta del titular, el pressupost del centre pel que fa referència tant als fons provinents de l'Ad-ministració com a les quantitats autoritzades, així com la ren-dició anual de comptes.
- f) Aprovar i avaluar la programació general del centre que amb caràcter anual elaborarà l'equip directiu.
- g) Proposar, en el seu cas, a l'Administració l'autorit-zació per a establir percepcions complementàries als pares dels alumnes amb finalitats educatives extraescolars.
- h) Participar en l'aplicació de la línia pedagògica glo-bal del centre i fixar les directrius per a les activitats extra-escolars.
- i) Elaborar les directrius per a la programació i desen-velopament de les activitats complementàries, visites i viat-ges, menjadors i colònies d'estiu.
- j) Establir els criteris sobre la participació del centre en activitats culturals, esportives i recreatives, així com en aquelles accions assistencials a les quals el centre pogués cedir la seva col.laboració.
- k) Establir relacions de col.laboració amb d'altres cen-tres, amb objectius culturals i educatius.
- l) Aprovar, a proposta del titular, el reglament de rè-gim interior del centre.
- ll) Supervisar la marxa general del centre en els aspec-tes administratius i docents.

cidència entre persones independentment del seu sector.

Si els Consells Escolars no han de ser consultius caldrà que els seus membres més entusiastes i feiners es plantejin la seva preparació i funció amb un cert suport i garantia que no sigui simplement la bona voluntat. Sempre agrairé a En Pere Roig (de Barcelona) que ens recomanàs aquests quatre àmbits, a partir dels quals es pot treballar (sense ordre jeràrquic).

1) *Ambit de documentació.* Estar informat, saber el que no se sap i consultar-lo, trobar les fonts i les persones adients, no conformar-se amb informació de segona mà (legislació, administració econòmica etc.).

2) *Ambit teòric.* No hi ha res més pràctic que una bona teoria, diuen alguns anglesos. S'ha de saber analitzar i avaluar per a què serveix el que feim, si els objectius estan ben plantejats, com avaluar-los; presentar i discutir criteris en torn a allò dit més amunt d'escola democràtica, científica, participativa, etc.

3) *Ambit pràctic.* Que els dos àmbits anteriors no es quedin en pura conversa, que tinguin la seva traducció a la pràctica i que aquesta sigui al seu torn avaluada i millorada així com avenci la teoria i la informació. Dins aquest apartat s'hi inclouria una certa capacitat gerencial i administrativa. Hi ha iniciatives i/o mancances permanents que es perden per això.

4) *Ambit social.* Saber ser part d'un col·lectiu i mantenir la fluïdesa d'informació amb els dos sentits. Eliminar tensions innecessàries, mantenir les discrepàncies sense personalismes, acollir de tots i totes allò que volen i poden aportar i que és positiu per a l'escola, anar fent que l'escola no sigui un agregat de persones i programes sinó una col·laboració d'elles cap a un projecte que no podrà ser sense imperfeccions, ni fissures, ni disconformitats, ni defectes (i de vegades ben grosses). I per això mateix és educatiu perquè no s'amaga i es reconeix.

Les atribucions legals dels Consells Escolars.

(Veure LODE: article 42, 57 i 63 del Reial Decret 2376/1985). Complementant els punts de la normativa se m'ocorre:

—*Equipament i pressupost:* Que manca en el centre per fer-lo útil i maximitzar el seu servei respecte a edifici i instal·lacions i a equipament didàctic? Fer una programació a llarg termini, (que cada començament de curs no sigui una improvisació) i que posi l'escola a punt per a molt de temps. Convé tendir cap a una utilització pedagògica del pressupost (no estrictament econòmic). Permeteu-me que vos transcrigui un tros del QUAPE 80 prou fruitós: "Es revisa estrictament el resultat de la planificació econòmica. Se cerquen noves formes d'anàlisi de necessitats, estructura de costos, distribució i rendiments dels recursos. El coneixement i l'explicitació dels resultats permeten i estimulen la contribució òptima entre qualitat i els recursos".

—*Reglament de règim interior.* Se me fa difícil suggerir coses. De fet suposant que s'accepti la Constitució i la LODE (article segon) que parlen del ple desenvolupament de la personalitat de l'alumne i de la formació on el respecte dels drets i llibertats fonamentals i en l'exercici de la tolerància i de la llibertat dins dels principis democràtics de convivència, es veu clar que la paraula reglament no té una connotació massa positiva, de vegades s'ha plantejat una mica com un llistat de possibles sancions.

Evidentment el reglament hauria de ser un instrument que definís el grau de recerca i acord entre

*** Material Técnico de dibujo**
*** Papelería**
*** Imprenta rápida**

C/ Aragón, n.º 10 Tel. 46 45 72
 C/ Quint, n.º 3 Tel. 7154 33

Palma de Mallorca

tots els membres de la comunitat escolar (expressió tan apreciada pel Ministeri) respecte a la seva convivència i que fos una base per a l'exercici de la llibertat en convivència i de la convivència en llibertat. I no s'ha de resoldre un pic per a sempre sinò que anualment pot ser revisat i millorat. Així i tot sempre queden aspectes fora del reglament i és que la vida de l'escola es resisteix a una reducció reglamentària i això és bo perquè a l'escola li sobra tancament sobre ella mateixa i, li manca una entrada d'aire i de vida, que la facin un aprenentatge per a la societat però no per a una societat com la d'ara. Sinò per a una societat, que la majoria de lectors i lectores de PISSARRA sabem cert que ha de canviar per a suprimir tanta d'explotació i misèria i l'escola no la canviarà però sí pot ser un reducte de resistència i d'inconformitat davant un món que els poderosos de torn ens volen presentar com el millor i això és a totes llums immoral i inacceptable.

Tots i totes que professionalment hi estam a dedins formam part d'allò que alguns autors anomenen el curriculum amagat i és tot allò que transmetem i/o que aprenem sense una intenció d'ensenyar-lo. Es refereix sobretot a aspectes de conducta, acceptació de la crítica, capacitat de rectificació, acolliment de tots i totes, respecte i voluntat de recerca, valors davant la vida (sobre el sexisme, racisme, pacifisme, etc.). D'una manera o l'altre això es fa patent i és acceptat o rebutjat.

Superació de les atribucions legals.

En principi i essent que a Balears no tenim transferències en educació (a l'actual legislatura es va votar en contra una proposta de llei orgànica en aquest sentit. Els parlamentaris del PSOE evidentment acceptaren la disciplina de partit) i per tant tampoc existirà a curt termini un Consell Escolar de Comunitat Autònoma.

Per tant una certa representació social de cara a l'Administració que hauria de tenir el no existent Consell de C.A. qui la tindrà? Jo crec que a l'hora actual els Consells Escolars de Centre a Balears poden sentir unes mateixes necessitats, però seran uns 400 o 500 centres deslligats i tots individualment relacionant-se amb l'administració. Una manera profitosa, vàlida (i també legal) d'acumular i concentrar esforços (i trobar-ne solucions) seria una coordinació de Consells Escolars de Centre, tant tots en general com per nivells (EGB, FP i BUP) i que poguessin plantejar (anualment) punts concrets a l'administració i referits a la temàtica que ells volguessin. Una manera pràctica seria que una comissió elaboras

un document-esberrany i els Consells Escolars (o membres dels Consells) el discutissin i d'aquí en sortís un document per a presentar a la Direcció Provincial per part d'una comissió de Consells.

No podria concretar aquí l'abast d'aquest

document. El contingut de la trobada/negociació entre la Direcció Provincial i la coordinació de consells pot abarcar els següents punts:

- Places escolars i distribució geogràfica.
- Equipament i instal·lacions mínimes per centre.
- Ampliació i distribució de personal docent i no docent.
- Serveis educatius a oferir no directament lligats als centres (Centre de Recursos, servei d'extensió educativa, viatges, assegurances... etc.).
- Adaptació i ampliació, i reforma de l'ordenament educatiu de cada nivell a la realitat de les Illes i de la població escolar.
- Suport a l'experimentació i innovació (sense la pèrdua de temps de 50 permisos i informes)
- Coordinació vertical del sistema educatiu Preescolar-EGB-FP-BUP.
- Normalització del català.
- Adequació dels pressupostos directes per a cada centre.
- Admissió i col·locació de tota la població escolar.
- Altres inclosos en les atribucions dels Consells Escolars de Centre.

Aquí acab aquest breu apuntament. Lo important és la tasca que tenim endavant: la consecució d'una educació digne de tal nom mereix el nostre esforç.

Guiem Daviu Vich